

Цветанка Крумова, изпълнителен директор и член на УС на ЗПАД „Армеец“

КЛЮЧОВ МОМЕНТ ПРИ ГРАНИЧНАТА ЗАСТРАХОВКА Е НАЛИЧИЕТО НА НАДЕЖДНО ПРЕЗАСТРАХОВАТЕЛНО ПОКРИТИЕ

От 1 август 2007 г. влезе в сила Наредба за изменение и допълнение на Наредба № 24 от 8.03.2006 г. за задължителното застраховане по чл. 249, т. 1 и 2 от Кодекса за застраховането и за методиката за уреждане на претенции за обезщетение на вреди, причинени на моторни превозни средства, която регламентира цялостната уредба на новата за България Гранична застраховка „Гражданска отговорност“. (Наредбата публикувахме на стр. 10 в бр. 15-16 2007 г.)

В тази връзка се обърнахме към водещи застрахователи, които са изразили намерение да продават „Гранична застраховка“, с въпроса при какви условия ще я предлагат на своите клиенти. В предните два броя ви предложихме отговорите на ЗПАД „Булстраг“, а в настоящия - на ЗПАД „Армеец“.

Специалната уредба на Граничната застраховка е един от аспектите на присъединяването ни към единната европейска територия в застраховането. Покриетието на отговорността на МПС от трети държави, влизащи на наша територия, и съчетаването на този ре-

жим със системата „Зелена карта“ поставя редица въпроси, не всички от които са намерили общо европейско решение или решение в рамките на системата „Зелена карта“. Все още режимът в различните държави не е унифициран. Има държави, пред-

които този проблем въобще не стои предвид географското им положение, липсата на външни европейски граници и произтичащото от това минимално търсене.

Според мен за България като външна граница на ЕС възприетият подход за подробно регламентиране на застраховката е правилен. Ключов момент за осигуряване на стабилност на системата е наличието на надеждно презастрахователно покритие. Благодарение на подкрепата на нашите презастрахователи ЗПАД „Армеец“ е от компаниите, които предлагат Гранична застраховка.

Приемам мнението, че застраховката следва да

бъде рестриктивна и по отношение на тарифните условия. Считаю, че след като бъде набрана достатъчна статистическа информация, би могло да се преразгледат някои аспекти, като например максималният срок на застраховката, който по мое мнение е твърде кратък, а в това отношение няма единна практика в ЕС.

За мен е необосновано ограничението за предлагане на Гранична застраховка чрез посредници; мисля, че по-скоро следва да имаме строги изисквания към качеството на работата на посредниците, които я предлагат, вместо да ги изключваме от този пазар.

ОБЕЗПЕЧИТЕЛНИЯТ ФОНД ПОСТАВЯ ВЪПРОСА ЗА МОРАЛНИЯ РИСК

Неотдавна парламентът прие на първо четене промени в Кодекса за застраховането, включващи създаване на Обезпечителен фонд; въвеждане на специална уредба за защита на длъжниците по кредити, сключили застраховка във връзка с получаването на кредита; отпадане на възможността за предявяване на регресни искове от страна на застрахователи към водачи, причинили ПТП, но притежаващи застраховка „Гражданска отговорност“; друго предложение, свързано със задължителната застраховка „Гражданска отговорност“, предвижда промени в НПК и ГПК (целта е да се изключи възможността за предявяване на граждански иск към виновния водач по време на наказателния процес, когато той има сключена задължителна „Гражданска отговорност“). С предложените изменения се цели да се постигне цялостно решаване на проблемите, свързани със съдебната практика при пътнотранспортни произшествия, а именно гражданският иск да не бъде допускан за съвместно разглеждане в наказателния процес, а заинтересованите лица да имат възможност да заведат иск по гражданския съдопроизводствен ред и да привлекат застрахователя в процеса. Така ще се постигне ефектът на спиране на погасителната давност както срещу застрахователя, така и срещу неговия застраховател, а постановяването на решението ще бъде с участието на всички заинтересовани лица и ще бъде обвързващо за всички тях); прецизиране на обхвата на информацията, която се разглежда като застрахователна тайна.

Възползваме се от възможността да попитаме г-жа Цветанка Крумова какво е мнението ѝ за предложените промени.

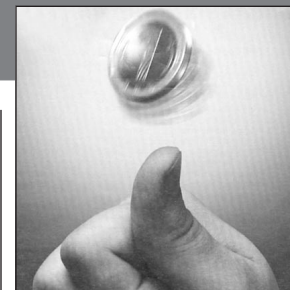
Промените в кодекса са твърде много, за да бъдат обхванати в един отговор. Една част от тях отразяват процеса на хармонизация на законодателството с европейски директиви, а с други се решават някои практически проблеми при прилагането на закона в последните години.

По отношение на Обезпечителния фонд считам, че аналогията с държавната гаранция за влоговете в банки е уместна най-вече по отношение на спестовните застраховки „Живот“. Личното ми мнение е, че функциите на фонда трябва да се ограничават само до този вид застраховка. Наличието на гаранционен фонд по други застраховки, както и някои от другите предложения в проекта, според мен поставят въпроса за т. нар. „морален риск“ на застрахователните компании. Моралният риск (moral hazard) е понятие от управлението на риска, което се използва и

като термин в застраховането в много от развитите страни. Наличието на гаранция, установена от държавата под формата на Обезпечителен фонд, от една страна, цели да намали ефекта от съществуването на морален риск у някои компании, но, от друга страна, лишава пазара от неговия естествен регулатор - търсенето и предлагането. По-просто е казано, когато вземанията са гарантирани, потребителите нямат критерий и стимул да различават „добрите“ от „лошите“ компании и да насочват избора и доверието си към тези, които са стриктни в изпълнение на задълженията си. В условията на свободен пазар потребителите трябва да имат свободен избор, а основата на свободния избор е информацията. Считаю, че по-добрият вариант за решаването на проблема е точната, навременна и обективна, публично достъпна информация за състоянието на компаниите и проз-

рачността в тяхната дейност.

По отношение на цялостния комплекс от законодателни мерки, целящи облекчаване на потребителите и пострадалите лица при определянето и получаването на застрахователни обезщетения, по принцип считам, че това е правилно и съвременно като основна насока. Бих препоръчала обаче да се обмислят и някои мерки, които да ни дадат гаранции, че именно тези са лицата, които в края на краищата получават обезщетението, тъй като у всички нас, застрахователите, витае съмнението, че в много случаи самите правоимащи не получават или получават само малка част от обезщетението, когато вместо тях пред застрахователя се явява пълномощник. Мисля, че е необходимо да бъдат въведени някои мерки за контрол и прозрачност в действията на лицата, които се явяват пълномощници на потребители на

застрахователни услуги, или да се въведе изискване за изрично писмено потвърждение лично от правоимащите за получаването на сумата на обезщетението. Нека това не звучи като отричане на ролята на брокерите или адвокатите по принцип. Напротив, считам, че тяхната дейност е много необходима и полезна, за да могат гражданите да упражняват по най-добрия начин правата си. Според мен в този аспект също трябва да говорим за морален риск и да дадем възможност чрез информация и прозрачност добрите професионалисти да развият дейността си в съответствие със закона и професионалната етика.

„ЗАСТРАХОВАТЕЛ ПРЕС“

ЗАСТРАХОВАТЕЛ ПРЕС
ISSN 1310 - 2397

Адрес на редакцията: София 1421, ул. „Крум Попов“ № 45-47, тел. 865 69 80, тел./факс 963 29 80; e-mail: vzastrahovatel@abv.bg
Банкова с/ка „УниКредит Булбанк“ АД IBAN: BG 32 UNKR 7630 100 853 0101
Банков код: BIG UNKR BG SS

Хонорари се изплащат всеки вторник от 15.30 до 17.30 часа.

Предпечатна подготовка „ТОМЕС ГЛТК“ ООД

Печат „ИЛИНДЕН-2000“ ООД, тел. 962 29 48

Издава „Застраховател прес“ ООД

Основател МАКСИМ МАКСИМОВ

Директор ПЕТЪР АНДАСАРОВ
Отговорен редактор СЛАВИМИР ГЕНЧЕВ e-mail: slavimir@mail.bg
Редактор ИЛЕАНА СТОЯНОВА e-mail: istoyanova@mail.bg
Секретар на редакцията и арт уредник ЗЛАТКА ВЪЛКАНОВА
Дизайн РАЙНА ПАНОВА
Коректори: ГАЛЯ ЛУЦОВА, МАРИЯ БОЗЕВА
Фотоилустрация: ХАЧИК РУМЯН

Водещ броя СЛАВИМИР ГЕНЧЕВ

Редакционен съвет: проф. д-р на ик. н. ХРИСТО ДРАГАНОВ, доц. д-р НЕНО ПАВЛОВ, доц. д-р ГЕОРГИ НИКОЛОВ, ДАНИЕЛА КОНОВА, РУМЕН ЯНЧЕВ, ДИМИТЪР ЖЕЛЕВ, НЕДЯЛКО ЧАНДЪРОВ

За точността и верността на публикуваните материали в специализираните страници на вестника отговорност носят застрахователните дружества, които са ги предоставили.

Редакционна колегия:

АСЯ АКСЕНТИЕВА, АТАНАС ТАБОВ, ВАЛЕРИ АЛЕКСИЕВ, доц. д-р ДИАНА ИВАНОВА, ЙОРДАН ГЕНЧЕВ, ТЕМЕНУГА НЕНОВА, МАКСИМ МАКСИМОВ

Комисия за финансов надзор
Председател АПОСТОЛ АПОСТОЛОВ
Управление „Застрахователен надзор“
Ръководещ РАЛИЦА АГАЙН
София 1303, ул. „Шар планина“ № 33, тел. 02/94 04 999, факс 02/829 43 24

Асоциация на българските застрахователи:
Председател ОРЛИН ПЕНЕВ
Зам.-председател ДАНЧО ДАНЧЕВ
Главен секретар ЖЕНИ ПАРПУЛОВА
Председател на Контролния съвет ПЕТЪР АВРАМОВ
София, ул. „Граф Игнатиев“ №2, тел. 980 51 25

Гаранционен фонд

Председател на УС и изпълнителен директор БОРИСЛАВ МИХАЙЛОВ

Генерален секретар НИКОЛАЙ СОТИРОВ
София 1000, ул. „Граф Игнатиев“ №2, ет. 4, тел.: 02/980 30 49, 980 66 72

Асоциация на застрахователните брокери в България
Председател на УС доц. д-р ЯНАКИ АНДРЕЕВ
Зам.-председател КРАСИМИР ЖЕЧЕВ
Секретар АНЕТА ПЕТРОВА, тел. 846 72 54

Председател на Контролната комисия КОСТАДИН ПЕЕВ
1504 София, ул. „Екзарх Йосиф“ №80 (гараж №2).
ТБ „Хеброс“ АД - клон НЦЦП - Сердика, б.к. 80075273, банкова сметка №1052803714
Фондация „Проф. д-р Велеслав Гаврийски“
Председател доц. д-р ЯНАКИ АНДРЕЕВ
Секретар доц. д-р ДИАНА ИВАНОВА
1504 София, ул. „Екзарх Йосиф“ №80 (гараж № 2)

Редакционен броят е приключен на 5.10.2007 г.